

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. VIII. Aliis argumentis eadem veritas suadetur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

media ad illud conducentia, si media non solum efficacia sunt, sed etiam formaliter ut talia eligantur electione efficaci; secus autem si quamvis media sint efficacia, non tamen ut efficacia formaliter amentur, qualiter in presenti docet contingere.

41 Sed hæc responsio in primis destruit decretum prædestinationis, de cuius intrinseca ratione est, quod sit preparatio mediolorum efficacium & beneficiorum Dei quibus certissimè liberantur quicumque liberantur, ut ex definitione Augustini supra tradita constat.

Deinde electio solum efficax respectu auxiliorum gratiæ quoad suam entitatem, communis est prædestinatis & reprobis: cum in sententia Lessii & aliorum Recentiorum, ipsis etiam reprobis conferantur auxilia gratiæ entitative efficacia; illi enim docent, auxilium efficax entitative non distingui à sufficienti: At electio discernens prædestinatos à reprobis, nequit illis esse communis: Ergo debet esse efficax, non solum respectu entitatis auxiliorum, sed etiam respectu efficaciarum & connexionis quam habent cum gloria.

Tertiò hæc responsio Lessii Deo affingit cecitatem vel imprudentiam. Quæro enim, an quando Deus intendit efficaciter dare gloriam electis, in illo priori intentionis cognoscat efficaciam mediolorum quæ ad illam conducent, vel non? Si non cognoscat, caret scientiâ; si verò ea cognoscat & non eligit, caret prudentiâ: quomodo enim prudenter procedit, qui intendens affectionem alicuius finis qui unice dependet ex efficacia mediolorum, eligit media quæ quidem cognoscat esse efficacia, & tamen non vult ea ut efficacia; sic enim manifestè exponitur casui & fortunæ, ac frustrationi finis quem intendit.

42 Mitto solutionem quorundam Modernorum qui dicunt efficacem intentionem gloriæ, & meritæ, se invicem præcedere in diverso genere causæ. Nam intentio gloriæ præcedit electionem mediolorum seu meritæ, in genere causæ finalis, & media ipsa, seu meritæ, præcedunt intentionem gloriæ, seu electionem prædestinatorum ad gloriam, in genere causæ materialis & dispositivæ. Sicut in sententia Thomistarum, in reprobatione voluntas puniendi, & manifestandi suam justitiam, est prior in Deo in genere causæ finalis, quam peccata, & eorum permissio, posterior verò in genere causæ materialis & occasionalis. Hanc inquam responsionem prætermitto, quia illa punctum difficultatis non attingit; prioritas enim in genere causæ materialis & dispositivæ, non est prioritas motivi & causæ finalis, de qua solum agimus in presenti, nec pertinet ad ordinem intentionis, sed executionis: Ergo quamvis daretur quod meritæ prævisæ in genere causæ materialis & dispositivæ electionem ad gloriam præcederent, propterea tamen non essent priora electione ad gloriam, in ordine intentionis, & in ratione motivi, & veluti rationis finalis; sed solum in ordine executionis seu affectionis, quatenus qualificant ipsam personam, & reddunt subiectum dignum & idoneum ut illi detur gloria, quod nullus Catholicorum negat. Et in hoc sensu loquitur S. Thomas hic art. 5. in corp. ubi ait: *Nihil prohibet quod aliquis effectus sit ratio & causa alterius: posterior quidem prioris, secundum rationem causæ meritoria, quæ reducitur ad dispositionem materialem; sicut si dicamus quod Deus præordinavit se daturum alicui gloriam ex merito. His enim verbis*

A solum intendit declarare quod meritæ præcedunt gloriam in genere causæ dispositivæ & materialis, quatenus reddunt hominem idoneum ad hoc ut illi in executione detur gloria ex meritæ; quia sic præordinavit Deus ut ex meritæ detur gloria, non tamen vult quod meritæ se habeant ut motivum propter quod Deus elegit nos ad gloriam; sed potius talem electionem in gratiam Dei voluntatem reducit, ut constet ex locis supra relatis.

§. VIII.

Aliis argumentis eadem veritas suadetur.

B PRÆter rationem jam expositam, quæ propria est fundamentalis, alia probabiles adduci possunt ad gratuitam Dei prædestinationem suadendam.

Prima est ex intentione Dei, & adducitur à D. Thoma quæ sit. 6. de verit. art. 2. his verbis: *Finis divine voluntatis est ipsa Dei bonitas, quæ non dependet ab aliquo alio: unde ad hoc quid habeatur à Deo, nullo alio indiget; & ideo voluntas eius non induitur primò ad aliquid faciendum per modum debiti, sed liberaliter tantum, in quantum est bonitas autem in opere manifesta. Ubique autem occurrit aliquid finis quo aliud à Deo voluit esse positum, hoc non procedit à eo secundum rationem alicuius debiti, sed secundum meram liberalitatem: perfectio autem gratiæ & gloriæ sunt huiusmodi bonæ quod sine eis natura esse potest, excedunt enim naturalis virtutis limites; unde quod Deus velit alicui dare gratiam & gloriam, hæc ex mera liberalitate procedit. In his autem quæ ex liberalitate procedunt, tantum causa volendi est ipsa imperabundans affectio volentis ad finem, in quo attenditur perfectio bonitatis: unde causa prædestinationis nihil aliud est quam bonitas ipsius Dei.*

Secunda ratio sumitur ex discrimine voluntatis divine à nostra. Nam ut alibi pro more libro, discurrens idem Angelicus Doctor hic articulo quarto, & supra quæstione vigesima articulo quarto hoc discrimen est inter voluntatem Dei & nostram, eiusque amorem & nostrum; quod voluntas nostra (inquit) non sit causa bonitatis reorum, sed ab ea moveatur, sicut ab objecto; sed amor Dei est fundens & creans bonitatem in rebus. Unde amor Dei erga homines, quo vult illis gratiam & gloriam, est purè gratuitus, nullam sui causam habet qui prima omnium bonorum est causa, illa nullis hominum prævisis allicitur meritæ, quæ totum in illis bonum prævenit & infundit, & omnia eorum meritæ causat & donat. Ille (inquit) Dionysius *sua procurator & motor est. Vel ut loquitur Bernardus sermone 70. in Cantica: procedit benignior, rependitur iustior, expectatur iustior. Eandem rationem tangit Chrysostomus homil. 7. in Epist. ad Timoth. his verbis: *In parta Dei bonitas radix est & ratio amandi homines omni electione indignos; est enim tantæ divinæ bonitatis, ut ipsa sola sufficiat ad rationem & causam amandi, non expectat nec requiritur causa ex parte eorum qui amantur. Electio ergo hominum tam ad gloriam quam ad gratiam, est purè gratuita, & ex bonitate & misericordia Dei, non verò ex merito eorum & bonorum operum præscientia originem ducens: unde Osæ 2. dicitur, *Desponsabo te in misericordiam. Apud homines uxor viro dotem affert: Deus autem nos desponsat in misericordiam; nullâ precedente meritæ vel innate bonitatis dote, sed solâ misericordiâ; Juxta illud***

Jerem. 1. In charitate perpetua dilexi te, idem at-
traxi te miserans.

Tercia ratio petitur ex altitudine & incom-
prehensibilitate mysterii prædestinatiōnis, quæ
colligitur ex Adversariorum sententia. Si enim ec-
lectio prædestinatorum ad gloriam fieret ex
lectio prædestinatorum ad gloriam fieret ex
gravius eorum meritis, posset de facili assignari
ratio cur iste assumatur, & alter relinquatur;
posset siquidem dici, quod ille prævideretur bene
operaturus, alter verò male operaturus: Sed hoc
est contra altitudinem hujus mysterii, de quo
Apostolus ait ad Rom. 11. *O altitudo divinarum
scientiarum & scientie Dei: quam incomprehensibilia
sunt iustitiae eius!* &c. Est etiam contra Augusti-
ni de prædestin. Sanct. cap. 7. Ex duobus (inquit)
alio quodam impio, cur hic assumatur, & alius re-
linquatur, iudicia Dei incomprehensibilia. Et Epist.
11. explicans significationem ligni crucis, ad
profundum reducit occultam rationem, cur u-
nus eligatur, non verò alter. Videndus est etiam
S. Thomas 3, contra Gentes cap. 16. ubi docet
quod non est ratio inquirenda quare Deus hos
elegit & convertat, & non illos, hoc enim ex sim-
plici eius voluntate procedit, quod cum omnia serent
ex nihilo, quedam facta sunt alius digniora; sicut ex
simplici voluntate artificis procedit, ut ex eadem mas-
sa ligni disponat, quedam vasa formet ad nobiles
us, & quedam ad ignobiles: iuxta illud ad Romanos
9. *An non habet potestatem signis luti ex eadem
massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud in
contumeliam?* Idem docet hic articulo quinto ad
tertium his verbis: *Quare hos elegit ad gloriam, &
illos reprobovit, non habet rationem nisi divinam vo-
luntatem: unde Augustinus dicit super Ioannem, quare
hunc trahat & illum non trahat, noli velle dyudicare,
si non vult errare. Sicut etiam in rebus naturalibus,
quod hoc pars materia sit sub ista forma, & illa sub al-
ia, dependet ex simplici divina voluntate, sicut ex
simplici voluntate artificis dependet, quod ille lapis est
in ista parte parietis, & ille in alia, quamvis ratio ar-
tis habeat quod aliqui sint in hac, & aliqui sint in illa.*

Quartum argumentum sumitur ex eo quod in
Scriptura prædestinatio frequenter sortis nomi-
ne designatur: Ad Ephesios 1. *Sorte vocati sumus
secundum propostum eius qui operatur omnia secundum
consilium voluntatis sue.* Ad Colossenses 1.
Dignos nos fecit in partem sortis sanctorum. Plura
sunt alia loca in quibus Sanctorum electio for-
tis nomine designatur: ut Danielis 2. *Sapientia
7. Psalm. 124. & Actorum 26.* Hujus autem appel-
lationis nulla alia ratio esse potest, quam quia
sicut aliquid dicitur forte alicui contingere,
quod ei accidit absque prævia causa & studio e-
jus: ita prædestinatio nulla reperitur causa ex
parte nostri, sed illa in solam gratuitam Dei ec-
lectionem reducenda est, juxta illud Psalm. 17.
Talium me fecit quantum voluit me. In cuius rei ty-
pum, terra promissa, quæ figura erat regni cœ-
lestis, forte nulla est a Josue distribui. Et Esther
10. *Deus duas sortes esse præcepit, unam populi
Dei, & alteram cunctarum Gentium, ut signifi-
cat, & populum illum, non ex meritis, sed quasi
forte separatim esse à cæteris.* Hoc argumento
ex sortis appellatione desumpto utitur S. Au-
gustinus concione 2. super Psalm. 35. ad gratuitam
prædestinatorum electionem suadendam.

Quinta ratio supra fuit insinuata. Quando tam
facile asseritur, quam mediatorum efficacium ap-
plicatio, subsumt potestati alicujus, potest effica-
citer velle finem ante prævisa media: Sed tam
gloriz asseritur, quam hominum merita, sub-

A sunt potestati Dei; potest enim quem voluerit,
& per ea media quæ voluerit, salvum facere, ex
Augustino de corrept. & gratia cap. 14. Ergo
Deus ante prævisa merita potest gloriam velle
efficaciter prædestinatis, & ex hujus finis inten-
tione, media ad illius assecutionem efficaciam, e-
ligere ac preparare.

B Confirmatur & magis illustratur hæc ratio. 48
Si in potestate ejus qui proponit præmium, est
dare alteri vires, industriam, fortunam, cætera-
que omnia ad merendum necessaria; ita quod
non solum præmium, sed etiam meritum, & vi-
ctoriam dare possit, talis bene potest ante merita
prævisa intendere dare ei præmium, virtualiter
volendo dare illi meritum, ex vi talis inten-
tionis: eò quod merita illa non debeat ipse præ-
miator expectare vel supponere, sed donare &
causare. Unde cum in potestate Dei sit dare ho-
minibus merita, & bona opera, & quidquid ad
merendum requiritur; quia hæc non de nostræ
voluntatis potestate, sed de sua prædestinatione
promittit & donat, ut docet Augustinus de præ-
destin. Sanct. capite decimo. Et quia, ut loquitur
idem sanctus Doctor, dum merita nostra remun-
nerat, sua dona coronat: potest ante prævisa me-
rita, ex motivo suæ largitatis vel misericordiæ,
eligere homines ad gloriam, obligando se ex vi
talium intentionis & voluntatis, ad dandum illis
ipsa merita & bona opera, & quidquid ad me-
rendum requiritur.

C Ex quo habes notabile discrimen, quod inter-
cedit, quantum ad hoc, inter Deum & Reges
ac Principes terræ. Nam Princeps, cum non po-
teat, ante illorum prævisionem, velle efficaciter,
sed tantum inefficaciter, illis conferre præmiū;
Deus verò, cum in sua potestate habeat merita
prædestinatorum, ante illa prævisa, potest velle
illis conferre præmium per merita, non solum
voluntate inefficaci & antecedente, sed etiam
efficaci & consequente.

D Deniq; eadem veritas demonstrari potest om-
nibus argumentis quæ militat contra scientiam
mediam: ut enim liberè fatentur Adversarii,
illâ sublata, non potest admitti electio præ-
destinatorum ex prævisis meritis.

§. IX.

Corollaria præcedentis doctrine.

E X dictis colliges primò: electionem ad glo-
riam factam ante prævisa merita, extendi
etiam ad determinatum gradum beatitudinis,
quem in particulari habebit quilibet prædesti-
natus. Quia non solum gloria absolute confide-
rata, sed etiam in gradu determinato, est finis
meritorum: Ergo sic debuit terminare effica-
cem electionem anteverentem merita. Conse-
quentia patet ex supra dictis, nam finis ut sic or-
dine intentionis est prior mediis ad illum ordi-
natis.

F Colliges secundo: prædestinationem non so-
lum hominum, sed etiam Angelorum fuisse ante
prævisa merita. Probat eadem ratione: quia
volitio quæ Deus voluit Angelis gratiâ & merita,
est volitio non finis, sed mediatorum: Ergo sup-
ponit volitionem finis ad quem media ista ordi-
nantur, & consequenter supponit electionem ad
gloriam. Adde, quod prædestinatio hominum
& Angelorum, est ejusdem rationis & spe-
ciei,